

13. Բնապահպանական հարկեր և բնօգտագործման վճարներ¹
13. Environmental taxes and payments for nature use¹

13.1. Ընդհանրացված ցուցանիշներ:
 2019թ. բնապահպանական հարկերը և բնօգտագործման վճարները կազմել են 3 290.9 մլն. դրամ, որից 35.3%՝ բնապահպանական հարկերն են (վնասակար նյութերը շրջակա միջավայր (օդային և ջրային ավազան) արտանետելու, արտադրության և սպառման թափոնները շրջակա միջավայրում տեղադրելու, շրջակա միջավայրին վնաս պատճառող ապրանքների արտադրության և սպառման համար), 64.7%՝ բնօգտագործման վճարներն են (ջրօգտագործման, ոչ մետաղական հանածոների մարված պաշարների, ստորերկրյա քաղցրահամ ու հանքային ջրերի և աղի արդյունահանված պաշարների, կենսապաշարների օգտագործման համար):

13.1. Generalized indicators. In 2019 the environmental taxes and payments for nature use comprised 3 290.9 mln. drams, 35.3% of which are environmental taxes (for emitting of hazardous substances (into air and water basin), for disposal of industrial and consumption waste in environment, for production and consumption products, causing damage to the environment), 64.7% – payments for nature use (for water use, exhausted reserves of non-metallic minerals, underground fresh and mineral water and extracted reserves of salt, bioresources).

Բնապահպանական հարկերն ու բնօգտագործման վճարներն ըստ ՀՀ մարզերի և Երևան քաղաքի, 2019թ.
Environmental taxes and payments for nature use by RA marzes and Yerevan city, 2019

	Ընդամենը, հազ. դրամ Total, thsd. drams	այդ թվում՝ / of which:		Հարկերն ու վճարները / Taxes and payments	
		բնապահպանական հարկեր environmental taxes	բնօգտագործման վճարներ payments for nature use	մեկ բնակչի հաշվով, դրամ per capita, drams	մեկ կազմակերպության հաշվով, հազ. դրամ ² per organization, thsd. drams ²
ք. Երևան Yerevan city	1 246 972.5	876 232.2	370 740.3	1 151.5	936.2
Արագածոտն Aragatsotn	137 632.8	25 201.4	112 431.4	1 100.4	267.8
Արարատ Ararat	674 218.4	56 535.1	617 683.3	2 627.2	2 729.6
Արմավիր Armavir	156 820.6	22 919.5	133 901.1	594.3	772.5
Գեղարքունիք Gegharkunik	56 551.9	15 918.5	40 633.4	248.1	162.0
Լոռի Lori	86 149.1	15 432.7	70 716.4	401.8	285.3
Կոտայք Kotayk	291 073.1	42 248.5	248 824.6	1 158.5	932.9

¹ Ըստ Տարածքային կառավարման և ենթակառուցվածքների նախարարության, Պետական եկամուտների կոմիտեի, Բնապահպանության և ընդերքի տեսչական մարմնի կողմից տրամադրված ամփոփ տեղեկատվության:
 Based on the summary information provided by the Ministry of Territorial Administration and Infrastructures, State Revenue Committee, Inspectorate Body for Nature Protection and Mining.

² Ցուցանիշները հաշվարկվել են ըստ բնապահպանական հարկերի և բնօգտագործման վճարների մասին հաշվետվություն ներկայացրած կազմակերպությունների քանակի:
 The indicators have been calculated based on the number of organizations that have provided reports on environmental taxes and payments for nature use.

	Ընդամենը, հազ. դրամ Total, thsd. drams	այդ թվում՝ / of which:		Հարկերն ու վճարները / Taxes and payments	
		բնապահպանական հարկեր environmental taxes	բնօգտագործման վճարներ payments for nature use	մեկ բնակչի հաշվով, դրամ per capita, drams	մեկ կազմակերպության հաշվով, հազ. դրամ ² per organization, thsd. drams ²
Շիրակ Shirak	102 916.6	22 395.1	80 521.5	443.0	378.4
Սյունիք Syunik	143 181.6	60 739.0	82 442.6	1 041.8	1 573.4
Վայոց ձոր Vayots Dzor	254 689.1	19 306.8	235 382.3	5 225.6	1 744.4
Տավուշ Tavush	140 678.5	5 047.1	135 631.4	1 154.4	717.7
Ընդամենը ՀՀ Total RA	3 290 884.2	1 161 975.9	2 128 908.3	1 110.9	830.2

13.2. Բնապահպանական հարկեր:
 2019թ. ջրային ավազան թափված աղտոտիչ նյութերի դիմաց վճարը կազմել է բնապահպանական ընդհանուր հարկերի 19.3%-ը: Արտանետման անշարժ աղբյուրներից մթնոլորտ արտանետված վնասակար նյութերի դիմաց վճարը կազմել է բնապահպանական ընդհանուր հարկերի 6.9%-ը: Շրջակա միջավայրին վնաս պատճառող ապրանքների դիմաց վճարը կազմել է բնապահպանական ընդհանուր հարկերի 63.3%-ը: Թափոնակուտակիչներում թափոնների տեղադրման դիմաց վճարը կազմել է բնապահպանական ընդհանուր հարկերի 10.5%-ը:

13.2. Environmental taxes. In 2019 the payment for contaminants discharged into water basin comprised 19.3% of the total environmental taxes. The payment for hazardous substances emitted into atmosphere from stationary sources of emission comprised 6.9% of the total environmental taxes. The payment for goods, that cause damage to the environment comprised 63.3% of the total environmental taxes. The payment for disposal of wastes in the landfills comprised 10.5% of the total environmental taxes.

**Ջրային ավազան թափված և օդային ավազան արտանետված վնասակար նյութերի համար
 2019թ. վճարված հարկերն ըստ ՀՀ մարզերի և Երևան քաղաքի
 Taxes paid in 2019 for hazardous substances emitted into air and water basins
 by RA marzes and Yerevan city**

հազ. դրամ
thsd. drams

	Ջրային ավազան թափված վնասակար նյութերի համար հարկերը Taxes for hazardous substances discharged into water basin	Օդային ավազան արտանետված վնասակար նյութերի համար հարկերը Taxes for hazardous substances emitted into air basin
ք.Երևան Yerevan city	154 520.8	44 036.4
Արագածոտն Aragatsotn	2 274.5	1 120.4
Արարատ Ararat	12 579.6	5 941.8
Արմավիր Armavir	4 532.5	355.2
Գեղարքունիք Gegharkunik	4 569.5	1 402.7

*Շրջակա միջավայրը և բնական պաշարները ՀՀ-ում 2019թ.
Environment and natural resources in RA for 2019*

	Ջրային ավազան թափված վնասակար նյութերի համար հարկերը Taxes for hazardous substances discharged into water basin	Օդային ավազան արտանետված վնասակար նյութերի համար հարկերը Taxes for hazardous substances emitted into air basin
Լոռի Lori	3 791.8	4 015.4
Կոտայք Kotayk	14 590.5	7 955.8
Շիրակ Shirak	7 044.7	2 337.3
Սյունիք Syunik	15 572.1	10 096.1
Վայոց ձոր Vayots Dzor	4 827.2	546.1
Տավուշ Tavush	240.7	2 294.9
Ընդամենը ՀՀ Total RA	224 543.9	80 102.1

Թափոնակուտակիչներում տեղադրված թափոնների և շրջակա միջավայրին վնաս պատճառող ապրանքների արտադրության և սպառման համար 2019թ. վճարված հարկերն ըստ ՀՀ մարզերի և Երևան քաղաքի

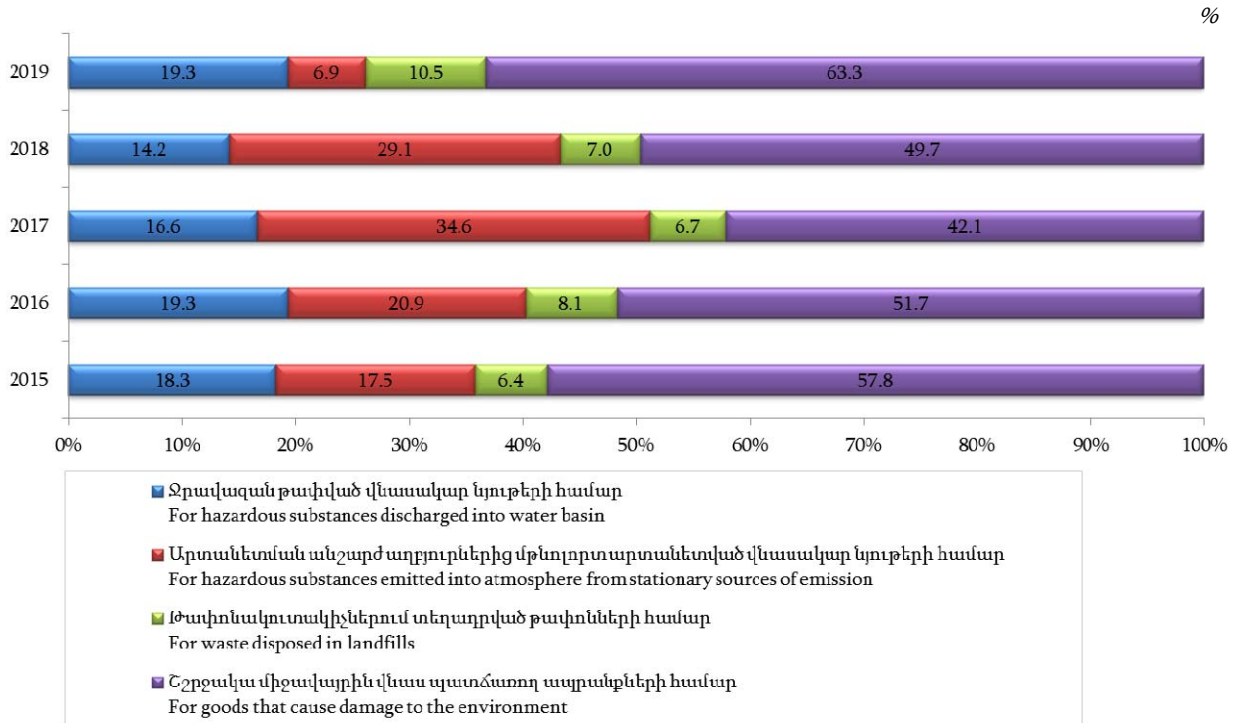
Taxes paid in 2019 for waste disposed in landfills and for production and consumption of goods causing damage to the environment by RA marzes and Yerevan city

*հազ. դրամ
thsd. drams*

	Թափոնակուտակիչներում տեղադրված թափոնների համար հարկերը Taxes for waste disposed in landfills	Շրջակա միջավայրին վնաս պատճառող ապրանքների արտադրության և սպառման համար հարկերը Taxes for production and consumption of goods causing damage to the environment
ք.Երևան Yerevan city	54 068.2	623 606.8
Արագածոտն Aragatsotn	2 864.8	18 941.7
Արարատ Ararat	5 660.9	32 352.8
Արմավիր Armavir	6 824.2	11 207.6
Գեղարքունիք Gegharkunik	5 609.9	4 336.4
Լոռի Lori	6 080.3	1 545.2
Կոտայք Kotayk	5 425.0	14 277.2
Շիրակ Shirak	6 729.1	6 284.0
Սյունիք Syunik	24 898.3	10 172.5
Վայոց ձոր Vayots Dzor	1 673.0	12 260.5
Տավուշ Tavush	2 493.5	18.0
Ընդամենը ՀՀ Total RA	122 327.2	735 002.7

Բնապահպանական հարկերն ըստ տեսակների, 2015-2019թթ.

Environmental taxes by types, 2015-2019

13.3. Բնօգտագործման վճարներ: 2019թ. օգտագործված ջրի դիմաց վճարը կազմել է բնօգտագործման դիմաց ընդհանուր վճարների 24.3%-ը, ոչ մետաղական հանածոների արդյունահանման դիմաց վճարը՝ 71.8%-ը, կենսապաշարների օգտագործման դիմաց վճարը՝ 3.9%-ը:

13.3. Payments for nature use. In 2019 the payment for used water comprised 24.3% of the total payments for environmental use, the payment for non-metallic minerals extraction – 71.8%, the payment for use of bioresources – 3.9%.

Ջրօգտագործման համար վճարներն ըստ ջրօգտագործման տեսակների, ՀՀ մարզերի ու Երևան քաղաքի, 2019թ.

Payments for water use by types of water use, RA marzes and Yerevan city, 2019

հազ. դրամ
 thsd. drams

	Ընդամենը Total	այդ թվում՝ ըստ տեսակի of which: by type			
		խմելու drinking	ռոռզման irrigation	տեխնիկական technical	ձկնաբուծական fish-breeding
ք.Երևան Yerevan city	91 641.7	49 039.8	34 548.4	8 053.5	-
Արագածոտն Aragatsotn	8 136.8	853.7	-	7 202.7	80.4
Արարատ Ararat	280 742.9	190.8	-	1 456.4	279 095.7
Արմավիր Armavir	64 932.0	897.0	-	12 099.3	51 935.7

	Ընդամենը Total	այդ թվում՝ ըստ տեսակի of which: by type			
		խմելու drinking	ոռոգման irrigation	տեխնիկական technical	ձկնաբուծական fish-breeding
Գեղարքունիք Gegharkunik	4 679.4	901.9	798.0	36.0	2 943.5
Լոռի Lori	8 632.1	578.1	-	7 839.4	214.6
Կոտայք Kotayk	3 367.4	1 898.0	-	1 153.2	316.2
Շիրակ Shirak	4 125.3	3 680.9	-	9.2	435.2
Սյունիք Syunik	49 491.8	304.6	-	48 958.2	229.0
Վայոց ձոր Vayots Dzor	735.8	499.6	-	0.8	235.4
Տավուշ Tavush	396.2	358.1	-	38.1	-
Ընդամենը ՀՀ Total RA	516 881.4	59 202.5	35 346.4	86 846.8	335 485.7

Կենսապաշարների օգտագործման համար վճարներն ըստ կենսապաշարների տեսակների, ՀՀ մարզերի և Երևան քաղաքի, 2019թ.

Payments for bioresources use by types of bioresources,
by RA marzes and Yerevan city, 2019

հազ. դրամ
thsd. drams

	Ընդամենը Total	այդ թվում՝ ըստ կենսապաշարների տեսակի of which: by types of bioresources						
		վառելափայտ firewood	ջինափայտ construcion timber	վայրաճ պարենային բույսեր wild food plant	կենդանիներ animals	ձկներ fish	խեցգետին crawfish	անասնակեր forage
ք.Երևան Yerevan city	44 027.0	-	-	-	44 027.0	-	-	-
Արագածոտն Aragatsotn	-	-	-	-	-	-	-	-
Արարատ Ararat	1 728.0	-	-	-	1 728.0	-	-	-
Արմավիր Armavir	-	-	-	-	-	-	-	-
Գեղարքունիք Gegharkunik	219.7	154.3	65.4	-	-	-	-	-
Լոռի Lori	30 259.7	23 405.4	6 484.5	94.2	-	-	-	275.6
Կոտայք Kotayk	-	-	-	-	-	-	-	-
Շիրակ Shirak	225.3	-	-	-	-	212.2	13.1	-
Սյունիք Syunik	-	-	-	-	-	-	-	-
Վայոց ձոր Vayots Dzor	12.6	-	-	-	-	-	-	12.6
Տավուշ Tavush	5 850.9	5 511.1	339.8	-	-	-	-	-
Ընդամենը ՀՀ Total RA	82 323.2	29 070.8	6 889.7	94.2	45 755.0	212.2	13.1	288.2

Ոչ մետաղական հանածոների մարված պաշարների, ստորերկրյա քաղցրահամ ու հանքային ջրերի և աղի արդյունահանված պաշարների համար վճարներն ըստ ՀՀ մարզերի և Երևան քաղաքի, 2019թ.

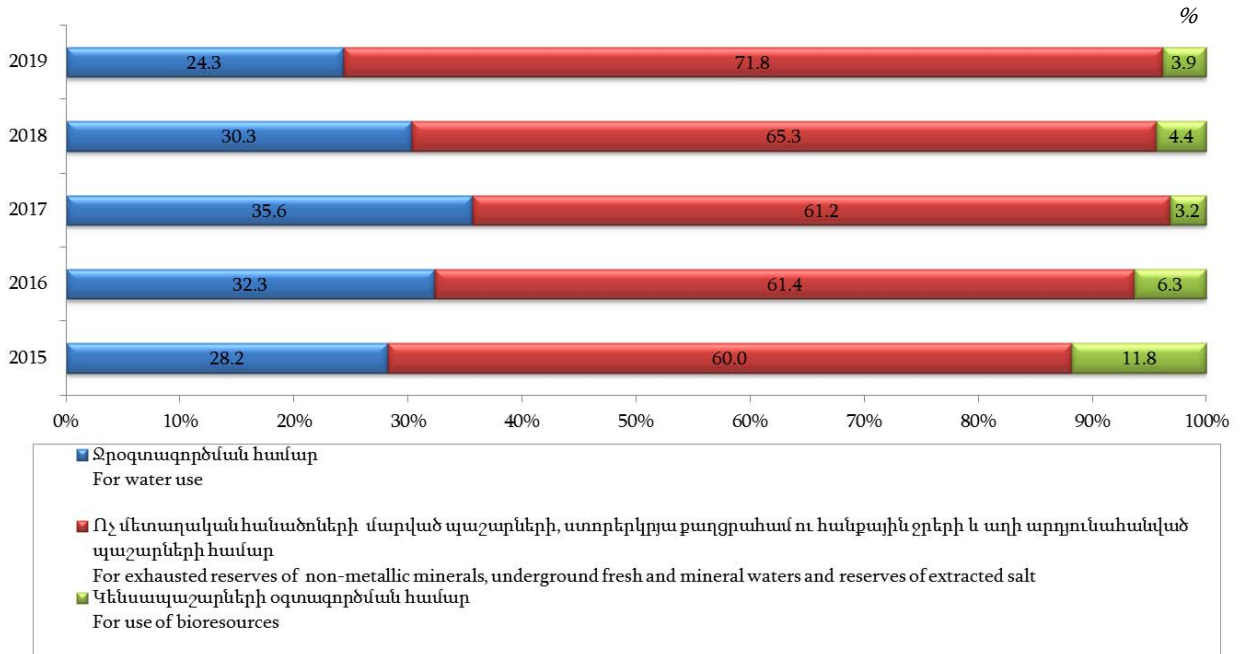
Payments for exhausted reserves of non-metallic minerals, underground fresh and mineral waters and reserves of extracted salt by RA marzes and Yerevan city, 2019

հազ. դրամ
 thsd. drams

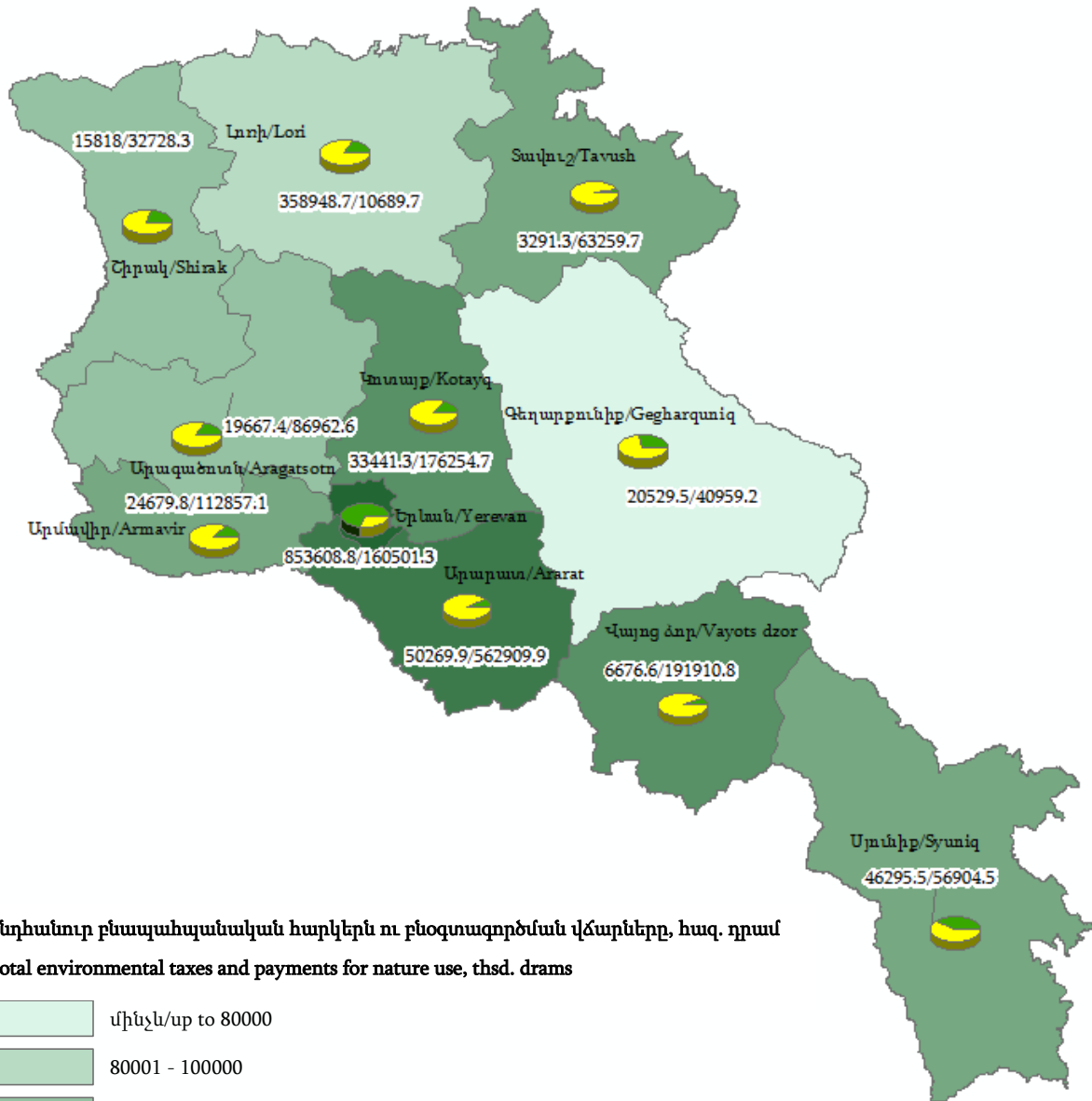
	Ընդամենը Total	այդ թվում՝ ըստ տեսակի of which: by type		
		ոչ մետաղական հանածոների մարված պաշարների համար for exhausted reserves of non-metallic minerals	հանքային ջրերի արդյունահանված պաշարների համար for extracted reserves of mineral waters	աղի արդյունահանված պաշարների համար for extracted reserves of salt
ք. Երևան Yerevan city	235 071.6	225 755.4	-	9 316.2
Արագածոտն Aragatsotn	104 294.6	104 294.6	-	-
Արարատ Ararat	335 212.4	330 819.0	4 393.4	-
Արմավիր Armavir	68 969.1	68 969.1	-	-
Գեղարքունիք Gegharkunik	35 734.3	5 930.8	29 803.5	-
Լոռի Lori	31 824.6	31 735.2	88.5	0.9
Կոտայք Kotayk	245 457.2	117 261.5	124 422.3	3 773.4
Շիրակ Shirak	76 170.9	76 170.9	-	-
Սյունիք Syunik	32 950.8	27 892.9	5 057.9	-
Վայոց ձոր Vayots Dzor	234 633.9	14 661.2	219 972.7	-
Տավուշ Tavush	129 384.3	126 435.0	2 949.3	-
Ընդամենը ՀՀ Total RA	1 529 703.7	1 129 925.6	386 687.6	13 090.5

Բնօգտագործման վճարներն ըստ տեսակների, 2015-2019թթ.

Payments for nature use by types, 2015-2019

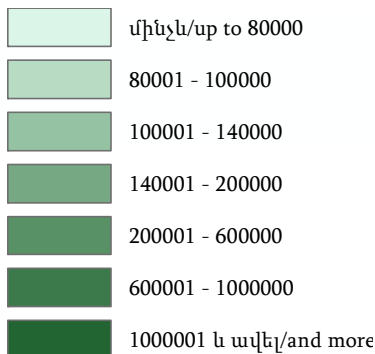

Բնապահպանական հարկերն ու բնօգտագործման վճարները, 2019թ.
 Environmental taxes and payments for nature use, 2019

Ընդհանուր բնապահպանական հարկերն ու բնօգտագործման վճարները, հազ. դրամ

Total environmental taxes and payments for nature use, thsd. drams

Բնապահպանական հարկերն ու բնօգտագործման վճարներն ըստ տեսակի, %
 Environmental taxes and payments for nature use by types, %

Environmental taxes	35.3
Payments for nature use	64.7

Հավելված 12
 Annex 12

Բնապահպանական հարկերն ու բնօգտագործման վճարներն ըստ ՀՀ մարզերի և
 Երևան քաղաքի, 2015-2019թթ.

Environmental taxes and payments for nature use by RA marzes and
 Yerevan city, 2015-2019

ա) ընդամենը
 a) total

հազ. դրամ
 thsd. drams

	2015	2016	2017	2018	2019
ք. Երևան Yerevan city	954 675.3	771 332.9	705 432.0	1 014 110.1	1 246 972.5
Արագածոտն Aragatsotn	110 695.2	73 208.6	54 028.1	106 630.0	137 632.8
Արարատ Ararat	701 467.0	651 674.3	528 709.6	613 179.8	674 218.4
Արմավիր Armavir	137 159.5	114 357.1	95 646.6	137 536.9	156 820.6
Գեղարքունիք Gegharkunik	175 541.7	47 421.1	26 398.7	61 488.7	56 551.9
Լոռի Lori	338 068.6	243 289.8	354 243.6	369 638.4	86 149.1
Կոտայք Kotayk	194 680.2	185 121.9	146 994.5	209 696.0	291 073.1
Շիրակ Shirak	56 645.6	56 398.2	56 889.9	48 546.3	102 916.6
Սյունիք Syunik	106 865.7	81 876.7	106 644.0	103 200.0	143 181.6
Վայոց ձոր Vayots Dzor	167 081.5	175 859.7	26 713.7	198 587.4	254 689.1
Տավուշ Tavush	78 993.5	79 860.9	111 144.7	66 551.0	140 678.5
Ընդամենը ՀՀ Total RA	3 021 873.8	2 480 401.2	2 212 845.4	2 929 164.6	3 290 884.2

բ) մեկ բնակչի հաշվով
 b) per capita

դրամ
 drams

	2015	2016	2017	2018	2019
ք. Երևան Yerevan city	890.1	717.7	655.5	939.2	1 151.5
Արագածոտն Aragatsotn	847.6	566.9	421.4	844.3	1 100.4
Արարատ Ararat	2 703.1	2 519.4	2 050.1	2 383.6	2 627.2
Արմավիր Armavir	514.1	429.6	360.1	520.5	594.3
Գեղարքունիք Gegharkunik	755.3	205.1	114.8	268.5	248.1
Լոռի Lori	1 492.6	1 090.9	1 614.6	1 708.0	401.8

Շրջակա միջավայրը և բնական պաշարները ՀՀ-ում 2019թ.
Environment and natural resources in RA for 2019

	2015	2016	2017	2018	2019
Կոտայք Kotayk	765.0	730.7	583.8	833.4	1 158.5
Շիրակ Shirak	231.5	233.8	239.2	207.2	443.0
Սյունիք Syunik	728.7	588.1	768.3	747.9	1 041.8
Վայոց ձոր Vayots Dzor	3 269.7	3 478.5	534.3	4 028.1	5 225.6
Տավուշ Tavush	626.4	638.9	896.3	541.6	1 154.4
Ընդամենը ՀՀ Total RA	1 005.7	828.9	742.7	986.6	1 110.9

բ) մեկ կազմակերպության հաշվով
b) per organization

հազ. դրամ
thsd. drams

	2015	2016	2017	2018	2019
ք. Երևան Yerevan city	834.5	589.3	513.0	693.6	936.2
Արագածոտն Aragatsotn	229.2	128.9	96.1	182.9	267.8
Արարատ Ararat	2 125.7	1 916.7	1 359.2	1 892.5	2 729.6
Արմավիր Armavir	1 281.9	985.8	741.4	849.0	772.5
Գեղարքունիք Gegharkunik	466.9	105.4	57.6	144.3	162.0
Լոռի Lori	889.7	575.2	849.5	751.3	285.3
Կոտայք Kotayk	614.1	496.3	382.8	437.8	932.9
Շիրակ Shirak	157.3	153.7	178.3	142.8	378.4
Սյունիք Syunik	1 273.3	827.0	1 110.9	1 323.1	1 573.4
Վայոց ձոր Vayots Dzor	1 336.7	1 010.7	128.4	1 233.5	1 744.4
Տավուշ Tavush	389.1	312.0	631.5	369.7	717.7
Ընդամենը ՀՀ Total RA	773.8	554.3	490.3	625.0	830.2

Բնապահպանական հարկերը և բնօգտագործման վճարներն ըստ տեսակների, 2015-2019թթ.

Environmental taxes and payments for nature use by types, 2015-2019

հազ. դրամ
thsd. drams

	2015	2016	2017	2018	2019
Բնապահպանական հարկեր Environmental taxes	1 215 434.1	1 042 958.2	1 087 330.8	1 433 226.8	1 161 975.9
այդ թվում` of which:					
ջրավազան թափված վնասակար նյութերի համար for hazardous substances discharged into water basin	222 546.5	201 532.4	180 999.7	203 294.9	224 543.9
արտանետման անշարժ աղբյուրներից մթնոլորտ արտանետված վնասակար նյութերի համար for hazardous substances emitted into atmosphere from stationary sources of emission	212 696.0	218 480.8	375 656.3	417 401.5	80 102.1

*Շրջակա միջավայրը և բնական պաշարները ՀՀ-ում 2019թ.
Environment and natural resources in RA for 2019*

	2015	2016	2017	2018	2019
թափոնակուտակիչներում տեղադրված թափոնների համար waste disposed in landfills	77 156.2	84 043.8	72 629.5	100 536.7	122 327.2
շրջակա միջավայրին վնաս պատճառող ապրանքների համար for goods that cause damage to the environment	703 035.4	538 901.2	458 045.3	711 993.7	735 002.7
Բնօգտագործման վճարներ Payments for use of natural resources	1 806 439.7	1 437 443.0	1 125 514.6	1 495 937.8	2 128 908.3
այդ թվում` of which:					
ջրօգտագործման համար for water use	509 698.3	464 863.9	401 082.5	453 797.5	516 881.4
ոչ մետաղական հանածոների մարված պաշարների, ստորերկրյա քաղցրահամ ու հանքային ջրերի և աղի արդյունահանված պաշարների համար for exhausted reserves of non-metallic minerals, underground fresh and mineral waters and reserves of extracted salt	1 083 218.1	881 953.9	688 961.9	976 216.9	1 529 703.7
կենսապաշարների օգտագործման համար for use of bioresources	213 523.3	90 625.2	35 470.2	65 923.4	82 323.2
Ընդամենը Total	3 021 873.8	2 480 401.2	2 212 845.4	2 929 164.6	3 290 884.2

Բնապահպանական հարկերն ըստ տեսակների, ՀՀ մարզերի և Երևան քաղաքի, 2015-2019թթ.

Environmental taxes by types, RA marzes and Yerevan city, 2015-2019

ա) ընդամենը

a) total

*հազ. դրամ
thsd. drams*

	2015	2016	2017	2018	2019
ք.Երևան Yerevan city	783 188.5	647 769.8	575 817.9	853 608.8	876 232.2
Արագածոտն Aragatsotn	24 707.2	14 399.3	15 354.8	19 667.4	25 201.4
Արարատ Ararat	64 732.5	60 028.1	45 790.4	50 269.9	56 535.1
Արմավիր Armavir	31 237.8	21 480.0	20 551.2	24 679.8	22 919.5
Գեղարքունիք Gegharkunik	14 022.5	9 406.9	10 475.8	20 529.5	15 918.5
Լոռի Lori	189 337.0	194 287.3	329 169.6	358 948.7	15 432.7
Կոտայք Kotayk	26 914.4	32 488.2	20 335.8	33 441.3	42 248.5
Շիրակ Shirak	16 037.6	17 572.1	18 162.0	15 818.0	22 395.1
Սյունիք Syunik	37 703.5	23 668.9	36 881.0	46 295.5	60 739.0
Վայոց ձոր Vayots Dzor	22 241.7	18 808.9	11 559.7	6 676.6	19 306.8
Տավուշ Tavush	5 311.4	3 048.7	3 232.6	3 291.3	5 047.1
Ընդամենը ՀՀ Total RA	1 215 434.1	1 042 958.2	1 087 330.8	1 433 226.8	1 161 975.9

բ) ջրային ավազան թափված վնասակար նյութերի համար
b) for hazardous substances discharged into water basin

հազ. դրամ
thsd. drams

	2015	2016	2017	2018	2019
ք. Երևան Yerevan city	125 481.2	119 983.3	112 081.4	132 701.7	154 520.8
Արագածոտն Aragatsotn	5 391.5	4 180.2	2 650.7	2 058.5	2 274.5
Արարատ Ararat	20 731.2	18 055.3	9 676.1	11 051.6	12 579.6
Արմավիր Armavir	7 527.7	5 683.8	4 719.2	4 629.7	4 532.5
Գեղարքունիք Gegharkunik	3 362.5	3 053.7	4 121.9	7 785.9	4 569.5
Լոռի Lori	16 531.5	14 430.2	7 649.8	5 020.8	3 791.8
Կոտայք Kotayk	5 915.6	5 529.7	6 862.0	11 422.8	14 590.5
Շիրակ Shirak	9 944.6	9 797.7	4 649.9	5 982.6	7 044.7
Սյունիք Syunik	24 207.1	17 001.7	24 276.8	17 448.5	15 572.1
Վայոց ձոր Vayots Dzor	3 154.2	3 603.6	4 200.4	4 923.0	4 827.2
Տավուշ Tavush	299.4	213.2	111.5	269.8	240.7
Ընդամենը ՀՀ Total RA	222 546.5	201 532.4	180 999.7	203 294.9	224 543.9

գ) օդային ավազան արտանետված վնասակար նյութերի համար
c) for hazardous substances emitted into air basin

հազ. դրամ
thsd. drams

	2015	2016	2017	2018	2019
ք. Երևան Yerevan city	24 655.3	26 705.6	35 032.5	39 303.1	44 036.4
Արագածոտն Aragatsotn	1 053.4	917.5	895.0	919.1	1 120.4
Արարատ Ararat	8 056.2	6 851.9	5 788.2	5 051.4	5 941.8
Արմավիր Armavir	971.0	426.9	377.8	397.6	355.2
Գեղարքունիք Gegharkunik	1 885.8	1 120.2	1 313.7	4 750.1	1 402.7
Լոռի Lori	167 714.8	174 559.7	318 016.0	348 723.1	4 015.4
Կոտայք Kotayk	5 072.7	4 949.8	6 163.4	7 302.0	7 955.8
Շիրակ Shirak	877.2	955.8	1 104.1	2 289.0	2 337.3
Սյունիք Syunik	968.5	898.6	5 577.5	7 143.3	10 096.1
Վայոց ձոր Vayots Dzor	236.3	241.7	381.6	476.2	546.1
Տավուշ Tavush	1 204.8	853.1	1 006.5	1 046.6	2 294.9
Ընդամենը ՀՀ Total RA	212 696.0	218 480.8	375 656.3	417 401.5	80 102.1

դ) թափոնակուտակիչներում տեղադրված թափոնների համար
d) for waste disposed in landfills

	2015	2016	2017	2018	2019
Թ.Երևան Yerevan city	42 108.4	45 730.8	37 083.0	46 278.9	54 068.2
Արագածոտն Aragatsotn	1 789.1	1 690.1	1 704.8	2 461.8	2 864.8
Արարատ Ararat	3 717.0	4 066.2	4 266.6	4 739.0	5 660.9
Արմավիր Armavir	4 994.2	5 043.5	5 447.1	5 683.2	6 824.2
Գեղարքունիք Gegharkunik	2 954.9	3 106.5	3 713.5	5 790.8	5 609.9
Լոռի Lori	4 785.7	5 297.4	3 502.3	4 577.8	6 080.3
Կոտայք Kotayk	6 107.0	9 498.2	4 178.4	4 337.6	5 425.0
Շիրակ Shirak	2 285.7	2 080.8	2 560.5	4 815.6	6 729.1
Սյունիք Syunik	5 343.1	4 748.0	6 527.1	18 613.6	24 898.3
Վայոց ձոր Vayots Dzor	784.4	803.9	1 544.7	1 267.7	1 673.0
Տավուշ Tavush	2 286.7	1 978.4	2 101.5	1 970.7	2 493.5
Ընդամենը ՀՀ Total RA	77 156.2	84 043.8	72 629.5	100 536.7	122 327.2

հազ. դրամ
thsd. drams

ե) շրջակա միջավայրին վնաս պատճառող ապրանքների արտադրության և սպառման համար
e) for production and consumption of goods causing damage to the environment

	2015	2016	2017	2018	2019
Թ.Երևան Yerevan city	590 943.6	455 350.1	391 621.0	635 325.1	623 606.8
Արագածոտն Aragatsotn	16 473.2	7 611.5	10 104.3	14 228.0	18 941.7
Արարատ Ararat	32 228.1	31 054.7	26 059.5	29 427.9	32 352.8
Արմավիր Armavir	17 744.9	10 325.8	10 007.1	13 969.3	11 207.6
Գեղարքունիք Gegharkunik	5 819.3	2 126.5	1 326.7	2 202.7	4 336.4
Լոռի Lori	305.0	0.0	1.5	627.0	1 545.2
Կոտայք Kotayk	9 819.1	12 510.5	3 132.0	10 378.9	14 277.2
Շիրակ Shirak	2 930.1	4 737.8	9 847.5	2 730.8	6 284.0
Սյունիք Syunik	7 184.8	1 020.6	499.6	3 090.1	10 172.5
Վայոց ձոր Vayots Dzor	18 066.8	14 159.7	5 433.0	9.7	12 260.5
Տավուշ Tavush	1 520.5	4.0	13.1	4.2	18.0
Ընդամենը ՀՀ Total RA	703 035.4	538 901.2	458 045.3	711 993.7	735 002.7

հազ. դրամ
thsd. drams

Բնօգտագործման վճարներն ըստ տեսակների, ՀՀ մարզերի և Երևան քաղաքի, 2015-2019թթ.

Payments for nature use by types, RA marzes and Yerevan city, 2015-2019

ա) ընդամենը

a) total

	2015	2016	2017	2018	2019
Երևան Yerevan city	171 486.8	123 563.1	129 614.1	160 501.3	370 740.3
Արագածոտն Aragatsotn	85 988.0	58 809.3	38 673.3	86 962.6	112 431.4
Արարատ Ararat	636 734.5	591 646.2	482 919.2	562 909.9	617 683.3
Արմավիր Armavir	105 921.7	92 877.1	75 095.4	112 857.1	133 901.1
Գեղարքունիք Gegharkunik	161 519.2	38 014.2	15 922.9	40 959.2	40 633.4
Լոռի Lori	148 731.6	49 002.5	25 074.0	10 689.7	70 716.4
Վոտայք Kotayk	167 765.8	152 633.7	126 658.7	176 254.7	248 824.6
Շիրակ Shirak	40 608.0	38 826.1	38 727.9	32 728.3	80 521.5
Սյունիք Syunik	69 162.2	58 207.8	69 763.0	56 904.5	82 442.6
Վայոց ձոր Vayots Dzor	144 839.8	157 050.8	15 154.0	191 910.8	235 382.3
Տավուշ Tavush	73 682.1	76 812.2	107 912.1	63 259.7	135 631.4
Ընդամենը ՀՀ Total RA	1 806 439.7	1 437 443.0	1 125 514.6	1 495 937.8	2 128 908.3

հազ. դրամ
thsd. drams

բ) ջրօգտագործման համար

b) for water use

	2015	2016	2017	2018	2019
Երևան Yerevan city	75 583.7	70 995.1	78 271.1	87 577.2	91 641.7
Արագածոտն Aragatsotn	4 966.9	6 366.8	5 830.5	2 106.1	8 136.8
Արարատ Ararat	304 126.0	274 012.0	206 840.2	244 283.0	280 742.9
Արմավիր Armavir	63 086.4	59 455.9	57 454.7	59 982.3	64 932.0
Գեղարքունիք Gegharkunik	2 584.4	1 792.0	1 693.5	3 912.9	4 679.4
Լոռի Lori	11 458.7	7 809.7	6 842.2	4 375.5	8 632.1
Վոտայք Kotayk	4 392.9	2 667.7	3 186.5	3 191.9	3 367.4
Շիրակ Shirak	3 173.3	3 045.2	693.5	1 500.2	4 125.3
Սյունիք Syunik	39 198.6	37 560.4	38 948.4	45 770.1	49 491.8

հազ. դրամ
thsd. drams

Շրջակա միջավայրը և բնական պաշարները ՀՀ-ում 2019թ.
Environment and natural resources in RA for 2019

	2015	2016	2017	2018	2019
Վայոց ձոր Vayots Dzor	552.9	648.4	825.8	751.4	735.8
Տավուշ Tavush	574.5	510.7	496.1	346.9	396.2
Ընդամենը ՀՀ Total RA	509 698.3	464 863.9	401 082.5	453 797.5	516 881.4

զ) ոչ մետաղական հանածոների մարված պաշարների, ստորերկրյա քաղցրահամ ու հանքային ջրերի և աղի արդյունահանված պաշարների համար

c) for exhausted reserves of non-metallic minerals, underground fresh and mineral waters and reserves of extracted salt

հազ. դրամ
thsd. drams

	2015	2016	2017	2018	2019
ք. Երևան Yerevan city	79 013.1	41 841.7	39 980.1	49 785.5	235 071.6
Արագածոտն Aragatsotn	66 017.9	42 442.5	32 788.1	84 856.5	104 294.6
Արարատ Ararat	300 448.3	288 139.2	276 079.0	316 362.4	335 212.4
Արմավիր Armavir	36 753.4	32 671.2	17 640.7	52 874.8	68 969.1
Գեղարքունիք Gegharkunik	36 161.0	22 895.5	7 673.6	35 471.1	35 734.3
Լոռի Lori	129 465.7	31 147.2	10 059.2	5 776.8	31 824.6
Կոտայք Kotayk	162 472.9	146 878.2	123 302.0	173 062.8	245 457.2
Շիրակ Shirak	37 224.7	35 524.9	37 948.2	30 825.0	76 170.9
Սյունիք Syunik	27 165.5	18 378.7	29 235.7	11 134.4	32 950.8
Վայոց ձոր Vayots Dzor	144 226.0	156 254.0	14 184.5	191 015.2	234 633.9
Տավուշ Tavush	64 269.6	65 780.8	100 070.8	25 052.4	129 384.3
Ընդամենը ՀՀ Total RA	1 083 218.1	881 953.9	688 961.9	976 216.9	1 529 703.7

դ) կենսապաշարների օգտագործման համար

d) for use of bioresources

հազ. դրամ
thsd. drams

	2015	2016	2017	2018	2019
ք. Երևան Yerevan city	16 890.0	10 726.3	11 362.9	23 138.6	44 027.0
Արագածոտն Aragatsotn	15 003.2	10 000.0	54.7	-	-
Արարատ Ararat	32 160.2	29 495.0	-	2 264.5	1 728.0
Արմավիր Armavir	6 081.9	750.0	-	-	-
Գեղարքունիք Gegharkunik	122 773.8	13 326.7	6 555.8	1 575.2	219.7

*Շրջակա միջավայրը և բնական պաշարները ՀՀ-ում 2019թ.
Environment and natural resources in RA for 2019*

	2015	2016	2017	2018	2019
Լոռի Lori	7 807.2	10 045.6	8 172.6	537.4	30 259.7
Կոտայք Kotayk	900.0	3 087.8	170.2	-	-
Շիրակ Shirak	210.0	256.0	86.2	403.1	225.3
Սյունիք Syunik	2 798.1	2 268.7	1 578.9	-	-
Վայոց ձոր Vayots Dzor	60.9	148.4	143.7	144.2	12.6
Տավուշ Tavush	8 838.0	10 520.7	7 345.2	37 860.4	5 850.9
Ընդամենը ՀՀ Total RA	213 523.3	90 625.2	35 470.2	65 923.4	82 323.2